

2. V súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 (ďalej len „rozvrh práce“) bola vec náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi a v zmysle čl. II bodu 3 písm. a) rozvrhu práce prerokovaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto uznesenia.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobca Hi-Reklama, s. r. o., Komenského 11/A, Košice (ďalej len „žalobca“), sa žalobou zo 16. januára 2006 vedenou na Okresnom súde Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 C 8/2006 domáhal proti sťažovateľom ako žalovaným zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu peši a motorovými vozidlami cez pozemok vo vlastníctve sťažovateľov. Žalobca podaním doručeným okresnému súdu 30. mája 2012 vzal svoju žalobu v celom rozsahu späť a zároveň požiadal, aby tento súd nepriznal účastníkom konania náhradu trov konania podľa § 150 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Okresný súd následne uznesením z 22. novembra 2012 konanie v tejto veci zastavil a zároveň zaviazal žalobcu nahradiť žalovaným náhradu trov právneho zastúpenia na účet ich právnych zástupcov, proti ktorému podal žalobca odvolanie. Krajský súd uznesením sp. zn. 11 Co 151/2013 zo 7. októbra 2013 zrušil uznesenie z 22. novembra 2012 vo výrokoch o náhrade trov konania a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

3.1 Okresný súd uznesením z 5. decembra 2013 rozhodol, že žalobca je povinný nahradiť sťažovateľom a žalovanej v 6. rade trovy právneho zastúpenia na účet ich právnych zástupcov. Žalobca proti uzneseniu z 5. decembra 2013 podal odvolanie. Krajský súd uznesením č. k. 11 Co 793/2014-369 z 28. októbra 2015 rozhodol o opätovnom zrušení uznesenia z 5. decembra 2013 a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

3.2 Okresný súd uznesením zo 7. marca 2016 rozhodol, že žalobca je povinný nahradiť sťažovateľom trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu v sume 6 458,54 € a žalovanej v 6. rade trovy právneho zastúpenia na účet jej právneho zástupcu v sume 2 294,49 €. Krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 3 Co 289/2017 z 28. septembra 2018 rozhodol o tom, že mení uznesenie zo 7. marca 2016 tak,

že sťažovateľom proti žalobcovi nepriznáva nárok na náhradu trov konania na okresnom súde, ako aj v odvolacom konaní. Sťažovatelia proti napadnutému uzneseniu podali dovolanie, ktoré odôvodnili tým, že toto uznesenie predstavuje odklon od rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Najvyšší súd uznesením sp. zn. 8 Cdo 93/2019 z 22. mája 2019 dovolanie sťažovateľov ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) a žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3.3 Sťažovatelia argumentovali poukazom na znenie čl. 46 ods. 1 ústavy a judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa preskúmania rozhodnutí týkajúcich sa náhrady trov konania (napr. I. ÚS 48/2005, II. ÚS 272/2018, II. ÚS 56/2005), ako aj na judikatúru najvyššieho súdu týkajúcu sa aplikácie § 257 CSP, ktorý predstavuje výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania.

3.4 Podľa sťažovateľov krajský súd pochybil v tom, že im ako „úspešným účastníkom konania“ nepriznal náhradu trov konania napriek tomu, že si ju uplatnili a trovy vyčísľili riadne a včas, pričom nezohľadnil, že predmetné konanie bolo iniciované i ukončené na základe dispozitívnych právnych úkonov žalobcu a on sám v konaní využil opravné prostriedky, v dôsledku čoho sa ich trovy konania navýšili.

3.5 Sťažovatelia ďalej poukázali na § 146 ods. 1 písm. c) OSP platný v čase rozhodovania okresného súdu, ktorý všeobecne pre prípad zastavenia konania ustanovoval, že žiaden z účastníkov nemal právo na náhradu trov konania, avšak v § 146 ods. 2 OSP upravoval výnimky z uvedenej všeobecnej úpravy, v zmysle ktorej pokiaľ niektorý z účastníkov zaviniť, že sa konanie muselo zastaviť, bol povinný zaplatiť trovy konania. V tejto súvislosti poukázali sťažovatelia na to, že žalobca bol ten, ktorý zaviniť procesne podaním návrhu na späťvzatie žaloby zastavenie konania v predmetnej veci a oni sa v žiadnom zo svojich podaní nároku na náhradu trov konania nevzdali. Na podporu svojej argumentácie poukázali na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 M Obdo 4/2010.

3.6 Sťažovatelia vo svojej argumentácii ďalej poukázali na odôvodnenie napadnutého uznesenia, v ktorom vo vzťahu k použitiu § 257 CSP krajský súd podľa nich prejedlikoval možné rozhodnutie okresného súdu tým, že konštatoval dôvodnosť podanej žaloby. Taktiež namietali nepravdivosť viacerých skutkových záverov, na ktorých bolo napadnuté

uznesenie založené. Predovšetkým poukázali na nepravdivosť tvrdenia, že žalovaní nechceli uzatvoriť mimosúdnu dohodu so žalobcom, a v tejto súvislosti ďalej argumentovali, že ich nepristúpenie na podmienky žalobcu podľa nich nebolo možné postihnúť nepriznaním trov konania a takéto ich konanie nemožno podľa nich ani považovať za také, ktoré by navyšovalo trovy konania. Sťažovatelia nesúhlasili ani so záverom krajského súdu, že žalobca sa na predmetnú nehnuteľnosť nemohol od počiatku dostať bez toho, aby obmedzil ich vlastnícke právo, keďže išlo o jediný v úplnom rozsahu možný vstup. Zo strany žalobcu v prípade tohto tvrdenia išlo podľa nich len o účelové konanie, pretože zriadením vecného bremena by sa mu podľa nich len zjednodušila situácia, ale bolo by to na úkor ich vlastníctva. Sťažovatelia rozporovali aj ďalší dôvod aplikácie § 257 CSP uvedený krajským súdom, a to že predmetné právo prechodu bolo využívané aj predošlým vlastníkom. Vo vzťahu k tomuto záveru však krajský súd podľa nich opomenul, že predošlý vlastníak dotknutej nehnuteľnosti tak robil na základe predchádzajúcej dohody s nimi a aj keď na predmetnom pozemku viaznu iné vecné bremená, na ktoré krajský súd poukázal, tieto boli podľa sťažovateľov zriadené len na základe uzatvorených dohôd v prospech vlastníkov garáží, ktorí sú zároveň spoluvlastníkmi pozemku, na ktorom sú postavené, a v prospech vlastníka pozemku, cez ktorú prechádzajú sťažovatelia, aby sa mohli dostať na svoj pozemok.

3.7 Sťažovatelia poukázali na to, že povinnosťou žalobcu bolo znášať v prípade neúspechu náhradu trov konania, konanie sa neskončilo tým, že oni splnili, čoho sa žalobca domáhal, a nebolo v ňom podľa nich ani preukázané, že podanie žaloby zavinili, resp. že žaloba bola podaná dôvodne, a tým došlo k naplneniu okolností hodných osobitného zreteľa. Vzhľadom na už uvedené sťažovatelia považujú napadnuté uznesenie za svojvoľné, prekvapivé a nejasné, čo sa prejavuje v jeho nedostatočnom odôvodnení použitia § 257 CSP, a vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia. Sťažovatelia poukázali na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa povinnosti všeobecných súdov rozhodovať rovnako v obdobných veciach.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia ústavnému súdu navrhli, aby v predmetnej veci svojím nálezom rozhodol, že ich základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, zrušil uznesenie

z 28. septembra 2019 a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie, a zaviazal krajský súd nahradiť im všetky trovy konania.

II.

Relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky (obdobne čl. 36 ods. 1 listiny).

6. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

7. Ústavný súd poznamenáva, že v obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľnom práve na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností a ich prípadné porušenie je potrebné posudzovať spoločne.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

10. Ústavný súd za podstatu tejto sťažnosti považoval namietané porušenie sťažovateľových základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením z 28. septembra 2019. K porušeniu označených práv sťažovateľa malo dôjsť v dôsledku nesprávnej aplikácie § 257 CSP pri posúdení ich nároku na náhradu trov konania, v rámci ktorého krajský súd nezohľadnil, že konanie v predmetnej veci bolo skončené na základe späťvzatia návrhu žalobcom, ktorý nesie procesnú zodpovednosť za zastavenie konania, a oni sa svojho nároku na náhradu trov konania nevzdali.

11. Ústavný súd konštatuje, že v danej veci je dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu vyplývajúca z § 124 zákona o ústavnom súde vzhľadom na dátum doručenia písomného vyhotovenia uznesenia najvyššieho súdu právnomu zástupcovi sťažovateľa (20. júna 2019) zachovaná.

12. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať

základ v platnom právnom poriadku, alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne každý má právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

13. Integrovanou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

14. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu (práva na spravodlivé súdne konanie) rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne

odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

15. Vychádzajúc z uvedeného takto predmetom skúmania ústavného súdu bolo to, či napadnutým uznesením krajského súdu mohlo dôjsť k zásahu do označených práv sťažovateľov. Inak povedané, ústavný súd skúmal, či napadnutým uznesením krajský súd poskytol sťažovateľom spravodlivú súdnu ochranu pri rešpektovaní ich práva na náhradu trov konania (I. ÚS 311/2014, I. ÚS 367/2015). Ústavný súd sa preto pri takto vymedzenom predmete skúmania obmedzil na prieskum sťažovateľmi namietaného nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia vo vzťahu k existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP v predmetnej veci.

16. Okresný súd v predmetnom konaní na základe späťvzatia žaloby žalobcom rozhodol o zastavení konania a následne uznesením zo 7. marca 2016 zaviazal nahradiť sťažovateľom trovy právneho zastúpenia v sume 6 458,54 € a žalovanej v 6. rade trovy právneho zastúpenia v sume 2 294,49 €. Krajský súd napadnutým uznesením zmenil uznesenie okresného súdu zo 7. marca 2016 tak, že sťažovateľom náhradu trov konania v konaní pred okresným súdom a krajským súdom aplikujúc § 257 CSP nepriznal. V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd v podstatnom uviedol:

„58. Odvolací súd so zohľadnením všetkých dôkazov obsiahnutých v spise viažucich sa k posúdeniu procesného zavinenia žalobcu na zastavení konania uvádza, že z dôvodu, že žalobca späťvzatie žaloby neodôvodnil, procesne jednoznačne on zaviniť zastavenie konania, a preto je záver súdu prvej inštancie o procesnom zavinení žalobcu na zastavení konania vecne, ako aj právne správny, čo ale nemožno konštatovať o nedôvodnosti aplikácie ust. § 150 ods. 1 O. s. p. (od 1. 7. 2016 § 257 CSP) vo veci, nakoľko podľa odvolacieho súdu s poukazom na hore uvedené skutočnosti aplikácia dôvodov hodných osobitného zreteľa, či už so zreteľom na predmet konania, ako aj na postavenie strán sporu a ich postoj v priebehu konania, ako aj pred začatím konania, je v spore dôvodná.

59. Preto so zohľadnením všetkých namietaných skutočností odvolací súd v spore konštatuje danosť dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP, vychádzajúc zo skutočnosti, že žalobca podanú žalobu podal dôvodne, keďže v čase podania žaloby nemal v celom rozsahu vhodnú prístupovú cestu k svojej nehnuteľnosti, ktorá slúži

na hospodársky účel, nakoľko bol v tom čase len vstup z verejnej komunikácie pre peších, čo znemožňovalo zastaviť bez blokovania premávky motorovými vozidlami, pričom [REDACTED] je značne frekventovaná hlavnou ulicou. Aj keď žalovaní tvrdili, že je prístup možný z [REDACTED] o riadny prístup nákladnými motorovými vozidlami, čo bolo aj dôvodom podania žaloby, a čo aj vyplýva z Odpovede Mesta Košice zo dňa 20.5.2010 (č. l. 175), že parkovanie osobným alebo nákladným motorovým vozidlom na [REDACTED] za účelom zásobovania a inej činnosti, je v zmysle § 23 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke zakázané. Vyhradenie parkovacích miest je možné na [REDACTED] (parkovisko s kolmým státím) a to 10 % z celkového počtu parkovacích miest, ako aj zo Zápisnice súdu z obhliadky (č. l. 224 spisu).

60. Odvolací súd len poukazuje na to, že aj keď sa prístup z [REDACTED] vybudovaním parkoviska koncom roka 2010 do určitej miery zmenil, z hľadiska hospodárskej využiteľnosti stavby bol a stále je podstatný ale vstup zo zadnej časti budovy, teda vstup, ktorý predpokladá prechod cez pozemok žalovaných, nakoľko s týmto vstupom sa počítalo ako hlavným vstupom pre hospodárske účely, o čom svedčí aj vybudovaná cestná komunikácia, ktorá vedie priamo k tomuto vstupu, a ktorá je len pokračovaním už dávno vybudovanej cestnej komunikácie na pozemku žalovaných s tým, že tento vstup je aj zároveň plne stavebne prispôsobený na to, aby mohol slúžiť k svojmu hospodárskemu účelu a hlavne je aj na tento účel oveľa vhodnejší, bezpečnejší a neohrozuje chodcov ani inú verejnosť, čo nemožno povedať o vstupe z [REDACTED].

61. Keďže žalovaní dôkazmi nepreukázali opak ani u ďalších skutočností tvrdených žalobcom, t. j. že pri nadobudnutí vlastníctva k objektu mal právny predchodca nerušené právo vecného bremena, so zreteľom aj na reálny stav komunikácie a jej využitie aj inými subjektmi, čo vyplýva z citovaných listov vlastníctva tak, ako v čase podania žaloby, aj neskôr a to ešte vo väčšom rozsahu, snahu žalobcu sa mimosúdne so žalovanými dohodnúť, ako aj to, že ide o reálne využívaný najefektívnejší z hospodárskeho hľadiska vstup do stavby žalobcu a nakoľko k späťvzatiu žaloby zo strany žalobcu došlo, podľa odvolacieho súdu, z dôvodu nemožnosti uzavrieť mimosúdnu dohodu so sťažovateľmi, keďže až v priebehu konania, v roku 2010 si žalobca vlastným pričinením čiastočne upravil vchod z [REDACTED], čím žalobcovi odpadol dôvod na zotrvaní na podanej žalobe, so snahou o nesporové skončenie predmetného konania a nepretrvávanie, nevytváranie

d'alších konfliktov medzi stranami sporu, čo možno považovať aj za konanie žalobcu, ktoré je v súlade s dobrými mravmi v zmysle § 3 OZ, sú podľa odvolacieho súdu tieto dôvody dôvodmi hodnými osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP.

62. Odvolací súd preto, čo sa týka rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania apeluje na danosť dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP v tom znení, že žaloba žalobcu bola podaná dôvodne, nakoľko pri nadobudnutí vlastníctva k hospodárskej budove už existovalo právo prechodu pešo, motorovým a nákladným vozidlom cez pozemok žalovaných, tento bol využívaný aj inými subjektmi (viď aj LV, ktoré sú obsahom spisu), teda reálne aj existuje a je využívané ako aj pred podaním žaloby, tak aj v priebehu konania, žalobca sa snažil so žalovanými mimosúdne dohodnúť, keďže žalovaní len jemu právo prechodu znemožňovali, pričom v čase podania žaloby išlo o jediný v úplnom rozsahu možný prístup k stavbe žalobcu, slúžiacej na hospodárske účely, keďže až v roku 2010 si žalobca sprístupnil vstup aj z [REDAKOVANÉ] vybudovaním parkoviska, nakoľko do tej doby státím na ceste blokoval dopravu, čo je aj zakázané.

63. V tomto smere odvolací súd poukazuje aj na uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 7.2.2018 č. k. 9 Co/258/2016 so zreteľom na späťvzatie žaloby a vplyv zmeny okolností, ktoré viedli žalobcu k uplatneniu nároku na súde v priebehu konania, pri vzhliadnutí dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP, pri rozhodovaní o trovách konania, v nadväznosti aj na postoj strán na zmenu vyvolanú v priebehu konania a jej výsledok.

64. Keďže súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, ak neaplikoval na rozhodovanie o trovách konania ust. § 150 ods. 1 O. s. p. v čase svojho rozhodovania, odvolací súd za aplikácie od 1. 7. 2016 ust. § 257 CSP zmenil napadnuté uznesenia o trovách konania v zmysle § 388 CSP...“

17. Ústavný súd konštatuje, že závery krajského súdu o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa v tejto veci založených na v napadnutom uznesení citovaných skutkových zisteniach a ich hodnotení nemožno považovať za ústavne nesúladne. Z právneho posúdenia nároku sťažovateľov na náhradu trov konania bolo rozhodujúce posúdiť aplikovateľnosť ustanovení o náhrade trov konania Civilného sporového poriadku, predovšetkým § 256 a § 257 CSP v okolnostiach predmetnej veci.

17.1 Podľa § 256 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane (ods. 1). Ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane (ods. 2). Podľa § 257 výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

17.2 Z právnej úpravy náhrady trov konania vyplýva, že procesné zavinenie zastavenia konania má za následok náhradu trov tohto konania v prospech protistrany. Sťažovatelia v tomto prípade v rámci svojej argumentácie pojem procesné zavinenie vykladajú doslovne, zdôrazňujúc, že žalobca zavinil zastavenie konania v dôsledku svojho dispozitívneho procesného úkonu – späzťatia návrhu, a keďže sa náhrady trov konania nevzdali, mal byť krajským súdom na túto procesnú situáciu aplikovaný § 256 ods. 1 CSP.

17.3 Rovnako ako krajský súd, aj ústavný súd zastáva názor, že pojem procesného zavinenia zastavenia konania v prípade rozhodovania o náhrade trov konania je nevyhnutné vykladať komplexne a extenzívne, prihliadajúc na všetky okolnosti danej veci.

17.4 V danom prípade krajský súd aplikoval možnosť danú § 257 CSP a náhradu trov konania stranám sporu nepriznal. V odôvodnení svojho uznesenia jasne poukázal na skutočnosti, ktoré podľa neho svedčili o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa týkajúcich sa predmetu konania (dôvodnosť podanej žaloby – podanú žalobu podal dôvodne, keďže v čase podania žaloby nemal v celom rozsahu vhodnú prístupovú cestu k svojej nehnuteľnosti, ktorá slúži na hospodársky účel – uvedené tvrdenie bolo preukázané aj listinnými dôkazmi, nielen tvrdeniami strán sporu, existencia práva prechodu cez dotknutú parcelu v prospech viacerých subjektov i predošlého vlastníka dotknutej nehnuteľnosti), ako aj postavenie strán sporu a ich postoja v priebehu konania i pred jeho začatím (bezvýsledná snaha o uzavretie dohody so sťažovateľmi, aktívny prístup žalobcu spočívajúci v prebudovaní dotknutej budovy, aby mohla slúžiť aj na hospodárske využívanie z inej strany na účel eliminácie rozporov so žalovanými, resp. jasný súhlas aj s obmedzeným využívaním dotknutej nehnuteľnosti zo strany žalobcu v záujme skončenia konfliktov so sťažovateľmi).

17.5 Sťažovatelia na podporu svojej argumentácie poukázali na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 M Obdo 4/2010 z 28. októbra 2010, v ktorom ale tento súd posudzoval odlišné skutkové okolnosti, a to nepriznanie trov odvolacieho konania

skončeného na základe späťvzatia návrhu žalobcom odôvodnené tým, že žalovaný si v rámci odvolacieho konania v rámci zaslania súhlasu so späťvzatím konania náhradu trov konania neuplatnil, čo bolo dôvodom nepriznania náhrady trov konania v predmetnej veci. S ohľadom na uvedené závery vyplývajúce z tohto rozhodnutia nemohli predstavovať relevantnú podporu argumentácie sťažovateľov.

17.6 Na základe uvedených skutočností možno podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie krajského súdu o nepriznaní náhrady trov konania sťažovateľom považovať za správnu a spravodlivú aplikáciu zákona, ktorá zabránila tomu, aby došlo k neprimerane tvrdej aplikácii zákona, ktorá by vo svojich dôsledkoch neprimerane postihovala druhú stranu, ktorá síce spor začala, avšak výraznou mierou sa pričínila aj o vyriešenie predmetu sporu vlastným aktívnym prístupom bez akejkoľvek pomoci či ústretového prístupu druhej strany v konaní.

17.7 Záver krajského súdu, ktorým zmenil uznesenie okresného súdu zo 7. marca 2016, možno hodnotiť ako ústavne súladný, poskytujúci spravodlivú súdnu ochranu všetkým stranám sporu pri zachovaní ich ústavou garantovanej rovnosti v tomto konaní.

18. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu